

การประมาณค่าผลตอบแทน

การประมาณค่าผลตอบแทน จากการให้บริการกิจกรรมอนามัยแม่และเด็ก การวางแผนครอบครัวและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยกำหนดตัวชี้วัด⁴ ผลขั้นสุดท้าย โดยวัดจากการตายของทารก การป้องกันการเกิด และการป้องกันการเกิดโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน โดยลำดับ การประมาณค่าต่างๆ เหล่านี้เป็นการยากยิ่ง โดยเฉพาะในการประเมินทางเศรษฐศาสตร์ออกมาเป็นเงิน เพราะแนวคิดในการประเมินค่าชีวิตของแต่ละบุคคลในสังคมนั้นมีความแตกต่างกันมากซึ่งมีรายละเอียดการประมาณค่าดังนี้

4.1 ผลการประมาณค่าผลตอบแทนกิจกรรมการอนามัยแม่และเด็ก

ผลการประมาณค่าจำนวนทารกตายที่ป้องกันได้โดยสูตร $D_c = P_c \times R$ เพื่อหาจำนวนทารกตายที่ป้องกันได้และคิดคำนวณเป็นตัวเงินโดยสูตร $V = D [\sum Y_x P_x (1+r)^{-x}]$ เพื่อหามูลค่าปัจจุบันของรายได้ในอนาคตของจำนวนทารกตายที่ป้องกันได้ (V) ซึ่งคำนวณจากจำนวนทารกตายที่ป้องกันได้ (D) คูณมูลค่าปัจจุบันของรายได้ในอนาคตของแต่ละบุคคลได้ผลสรุปดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴ เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข การวิเคราะห์ และประเมินผลบริการสาธารณสุข. สมคิด แก้วสนธิ ภิรมย์ กมลรัตนกุล 2534. หน้า 164-165.

4.1.1 จำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้

จากตาราง 4.1 อัตราการกตายนี้อันป้องกันได้ของอำเภอหนองหลวง และจำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้ นำมาคำนวณจำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้ตามสูตรการคำนวณ

ตาราง 4.1 แสดงจำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้ อัตราการกตายนี้อันป้องกันได้ และจำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้ อำเภอหนองหลวง

พ.ศ.	จำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้	ตาย	อัตราการกตายนี้อันป้องกันได้	จำนวนการกตายนี้อันป้องกันได้
2530	165	0	0	0
2531	174	0	0	0
2532	161	2	12.42	7
2533	123	1	8.13	5
2534	108	0	0	0
รวม	731	3		12

ที่มา. รายงานประจำปี 2530-2534 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองหลวง
หมายเหตุ.. อัตราการกตายนี้อันป้องกันได้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

4.1.2 การคำนวณจำนวนการตกตายที่ป้องกันได้เป็นจำนวนเงิน

การคำนวณรายได้ที่ต้องสูญเสียไปในอนาคต โดยการประเมินค่ารายได้ที่พึงจะได้รับด้วยวิธี Human Capital Approach ซึ่งมีข้อสมมติคือ ประชากรจะเริ่มทำงานและมีรายได้ตั้งแต่อายุ 15 ปี จนถึงอายุขัยเฉลี่ยซึ่งในช่วงแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) อายุขัยเฉลี่ยของประชากรไทยอยู่ระหว่าง 60-70 ปี ตามตาราง 4.2 ซึ่งการศึกษานี้ใช้คิดอายุขัยเฉลี่ยเท่ากับ 60 ปี ซึ่งเป็นอายุสูงสุดในวัยทำงาน

ตาราง 4.2 การคาดประมาณอายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดตามเพศ
พ.ศ. 2528-2538

พ.ศ.	อายุขัยเฉลี่ยของประชากรเมื่อแรกเกิด	
	ชาย	หญิง
2528-2533	61.75	67.50
2533-2538	63.50	68.75

ที่มา. เอกสารรายงานการประมาณประชากรของประเทศไทยปี 2523-2558 ของคณะทำงานประมาณประชากร สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (เมษายน 2529)

การคำนวณรายได้ของประชากรในวัยทำงานอายุ 15-60 ปี จะใช้วิธีการประเมินจากรายได้ประชาชาติต่อหัว ซึ่งจะเป็นค่าเฉลี่ยรายได้ของประชากรวัยทำงานในแต่ละปี โดยใช้แบบจำลองที่ประมาณการรายได้ประชาชาติต่อหัวจากการศึกษาวิจัยการวิเคราะห์ต้นทุนผลได้ของแผนงาน ขยายงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2520-2532 ได้สมการรายได้ประชาชาติต่อหัวดังนี้⁵

$$GNP_t = 8695.6 + 1591.9t$$

และได้ผลการประมาณการรายได้ประชาชาติต่อหัว ในช่วงแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค. 1.1

จากผลประมาณการรายได้ประชาชาติต่อหัว โอกาสของการมีชีวิตรอดและสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของรายได้ในอนาคต นำมาคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันของรายได้ในอนาคต ของทารกตายที่ป้องกันได้เฉลี่ยต่อคนในแต่ละปี ได้ตาราง 4.4 แล้วคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันของรายได้ในอนาคตของจำนวนทารกตายที่ป้องกันได้ในแต่ละปี ดังตาราง 4.5 ซึ่งจะเห็นว่า การลงทุนในกิจกรรมการอนามัยแม่และเด็กในอำเภอนครหลวงต้องใช้งบประมาณ 1,245,795.40 บาท แต่ถ้ารัฐสามารถป้องกันการตายของทารกได้ จะทำให้มีประชากรเพิ่มขึ้นและมีรายได้ตลอดช่วงอายุเขาที่ไม่ต้องสูญเสียไป 2,081,292 บาท ซึ่งจะเห็นว่าการลงทุนในกิจกรรมนี้ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนประมาณ 1.67 เท่า

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵. การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ของแผนงานขยายงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2520-2532. สกิตพงษ์ ชนะวิริยะกุล วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535.

4.1.3 วิธีการคำนวณหาค่าโอกาสของการมีชีวิตรอด (P) ได้ดังนี้

ค่าความน่าจะเป็นของการตาย = $\frac{\text{จำนวนคนตายในช่วงอายุ}}{\text{จำนวนประชากรในช่วงอายุเดียวกัน}}$

ให้ q = ความน่าจะเป็นของการตาย

ซึ่ง q คือ infant mortality rate

เพราะฉะนั้นความน่าจะเป็นของการมีชีวิตรอด $P = 1 - q$

ซึ่งสามารถหาค่าโอกาสของการมีชีวิตรอดได้ดังนี้

ตาราง 4.3 ความน่าจะเป็นของการตายและโอกาสการมีชีวิตรอด

พ.ศ.	2530	2531	2532	2533	2534
Infant mortality rate (อัตราทารกตาย)	14.2	11.03	8.63	10.65	11.13
ความน่าจะเป็นของการตาย	.0142	.0110	.0086	.0107	.0111
โอกาสของการมีชีวิตรอด	.9858	.989	.9914	.9893	.9889

ตาราง 4.4 ประมาณการรายได้ในอนาคตของจำนวนการรอกตายที่ป้องกันได้เฉลี่ย
ต่อคน หน่วย: บาท

พ.ศ.	อายุเมื่อตาย 0-<1 ปี	ปีที่คิดผลได้ อายุ 15-60 ปี	มูลค่าปัจจุบัน รายได้ที่สูญเสีย
2530	0	2545-2590	162,752
2531	0	2546-2591	167,375
2532	0	2547-2592	171,886
2533	0	2548-2593	175,618
2534	0	2549-2594	179,641

ตาราง 4.5 ประมาณการรายได้ในอนาคตจากจำนวนการรอกตายที่ป้องกันได้
(มูลค่าปัจจุบัน ณ.ปีนั้นๆ : บาท)

พ.ศ.	รายได้
2530	0
2531	0
2532	1,203,202
2533	878,090
2534	0
รวม	2,081,292

ที่มา. คำนวณจากสูตรและข้อมูลจากตาราง 4.1 และภาคผนวก ค.1.1

4.2 ผลการประมาณค่าผลตอบแทนกิจกรรมการวางแผนครอบครัว

การประมาณค่าผลตอบแทนกิจกรรมการวางแผนครอบครัวโดยการนำจำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัว มาคำนวณจำนวนปีของการตั้งครรภ์ และจำนวนการเกิดที่ป้องกันได้ แล้วคิดเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐสามารถจะประหยัดได้ ถ้าป้องกันการเกิดได้ มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การคำนวณจำนวนปีของการป้องกันการตั้งครรภ์ (Couple years of protection) และจำนวนการเกิดที่ป้องกันได้ โดยการนำจำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวทุกชนิดตามตาราง 4.6 มาคำนวณจำนวนปีของการป้องกันการตั้งครรภ์ โดยรวมระยะเวลาของวิธีการคุมกำเนิดที่สามารถควบคุมการตั้งครรภ์ และใช้ผลจากการศึกษาวิจัยที่พบว่าจำนวนปีที่สามารถป้องกันการเกิดได้เป็นเวลา 3.25 ปี^๑ นำไปหารจำนวนปีที่สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ในแต่ละปี จะได้จำนวนการเกิดที่ป้องกันได้ตามตาราง 4.7 งบประมาณที่ใช้ในการวางแผนครอบครัวเป็นเงิน 1,109,254.72 บาท และจำนวนการเกิดที่ป้องกันได้ 890 ราย จากผู้มารับบริการวางแผนครอบครัวทั้งหมด

ตาราง 4.6 จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวในแต่ละปี

พ.ศ.	กุมภาพันธ์	มีนาคม	สิงหาคม	กันยายน	กันยายน	รวม
2530	1,233	343	67	74	42	1,759
2531	1,370	397	90	283	60	2,200
2532	1,271	398	69	87	7	1,832
2533	1,571	502	41	113	12	2,239
2534	1,725	526	60	84	9	2,404
รวม	7,170	2,166	327	641	130	10,434

^๑ National Economic and Social Development Board. Population Section and National Family Planning Program. Ministry of Public Health. Target for number Acceptation Reduction Expected 1971-1976. (Bangkok: National Economic and social Development Board, 1971), P. 7.

ตาราง 4.7 จำนวนปีของการป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวนเกิดที่ป้องกันได้และงบประมาณ

พ.ศ.	จำนวนปีของการป้องกันการตั้งครรภ์	จำนวนการเกิดที่ป้องกันได้	งบประมาณที่ใช้เพื่อการวางแผนครอบครัว
2530	506	156	178,484.79
2531	826	254	188,611.24
2532	507	156	202,931.99
2533	505	155	250,168.04
2534	549	169	289,058.66
รวม	2,893	890	1,109,254.72

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2 การคำนวณค่าใช้จ่ายที่รัฐประหยัดได้จากการป้องกันการเกิด

เมื่อสามารถป้องกันการเกิดได้ 1 คนหมายถึงรัฐบาลจะประหยัดค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับบุคคลนั้น การพิจารณาการมีชีวิตของบุคคลหนึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ จะมีการลงทุนอยู่ 2 ส่วนคือ การบริโภคและผลผลิต การบริโภคถือเป็นต้นทุนการผลิต ส่วนผลผลิตที่ได้จากบุคคลนั้น ถือเป็นผลได้จากการลงทุน^{7.8}

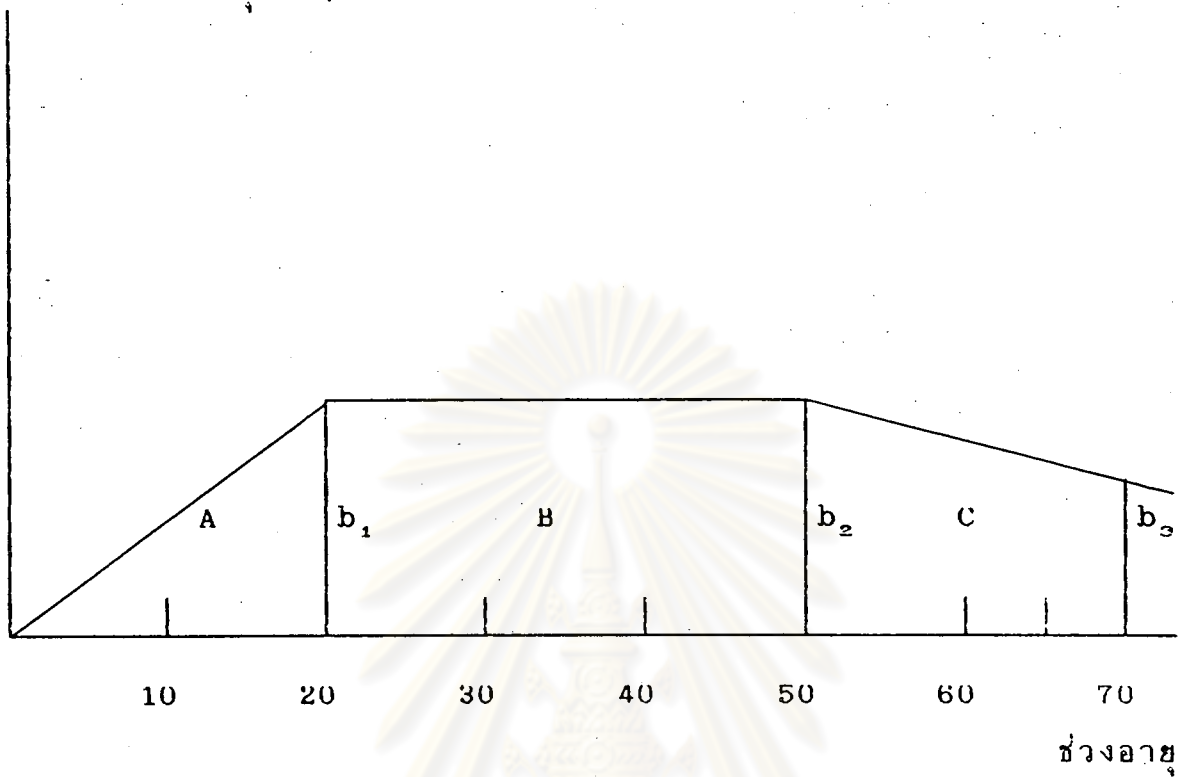
จากการศึกษาพบว่า อายุเฉลี่ยของคนไทยประมาณ 65 ปี และรูปแบบของการบริโภคแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ การบริโภคของเด็ก ตั้งแต่ แรกเกิดจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงอายุ 20 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่จะมีการบริโภคคงที่จนกระทั่งอายุ 50 ปี หลังจากนั้นการบริโภคจะลดลงเรื่อยๆ จนถึงอายุ 65 ปี ในการศึกษาเพื่อหาการบริโภคเฉลี่ยของบุคคลในช่วงอายุต่างๆ โดยจะแบ่งออกเป็นช่วงๆ ช่วงละ 5 ปีจะคำนวณจากรายได้เฉลี่ยของประชากรประเทศไทยพบว่า รายได้ประชาชาติเฉลี่ยประมาณ 24,615 บาท ต่อคนต่อปี เมื่อปี พ.ศ. 2530-2534 โดยกำหนดให้ 95% จะนำมาเพื่อการบริโภคและ 5 % เพื่อการเก็บออมไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷ Thailand Population Planning Project, Part III D Economic Analysis, USAID, 1975

⁸ เศรษฐศาสตร์: ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน, เทียนฉาย กิระนันท์, ไทยวัฒนาพานิช จ.ก., 2519

ค่าใช้จ่ายช่วงอายุต่างๆ

รูปที่ 4.1. แสดงค่าใช้จ่ายของบุคคลหนึ่งตลอดช่วงอายุ

โดยคำนวณได้ดังนี้

รายได้ต่อปีต่อคนในปี 2530 = 24,615 บาท

เก็บสะสม = 5 % ของรายได้

ค่าใช้จ่ายต่อปี = 95% ของรายได้

ค่าใช้จ่าย = 23,384 บาท

ช่วงอายุการใช้จ่ายเงิน = 1,636,880 บาท

จากรูป

$$A+B+C = 1,636,880 \text{ บาท}$$

$$(1/2b_1 \times 20) + (b_1 \times 30) + [1/2(b_2+b_3) \times 20] = 1,636,880 \text{ บาท}$$

$$b_1 = b_2, b_2 = 3/2b_3$$

$$10b_1 + 30b_1 + 50/3b_1 = 1,636,880 \text{ บาท}$$

$$b_1 = 28,886 \text{ บาท}$$

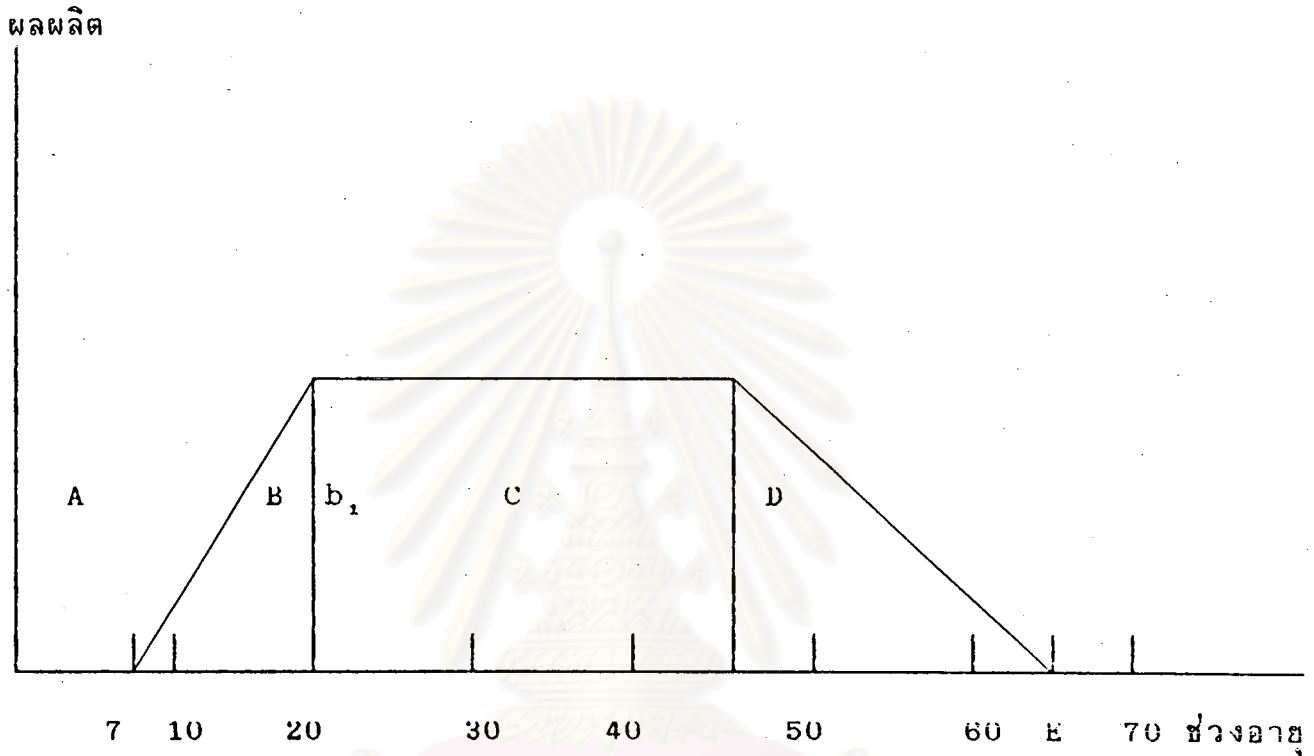
$$b_3 = 19,257 \text{ บาท}$$

จากรูปสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายในการบริโภคของคนในแต่ละช่วงอายุ โดยแยกเป็นช่วงละ 5 ปี ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.8

ในทำนองเดียวกันการศึกษาถึงผลผลิตของคนในช่วงอายุต่างๆตามรูปที่ 4.2 โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วงคือ ช่วงแรกตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 7 ปี เป็นช่วงที่ไม่สามารถทำงานประกอบอาชีพได้ เพราะฉะนั้นผลผลิตจากคนในช่วงนี้จะไม่เกิดขึ้น มีค่าเท่ากับ 0 ในช่วงที่ 2 ตั้งแต่อายุ 7 ปี จะเริ่มทำงานซึ่งประสิทธิภาพจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนกระทั่งอายุ 20 ปี ในช่วงที่ 3 เป็นช่วงที่สามารถทำงานให้ผลผลิตมากที่สุดคือระหว่างช่วงอายุ 20-45 ปี ช่วงที่ 4 คือช่วงอายุ 45-65 ปี ในช่วงนี้ความสามารถในการผลิตจะเริ่มลดลงจนกระทั่งถึง 0 และในช่วงสุดท้ายคือหลังจากอายุ 65 ปี เป็นต้นไป ถือว่าเป็นช่วงที่ไม่มีการให้ผลผลิตใดๆ มีค่าเป็น 0

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษานี้คิดว่าผลผลิตของบุคคล 1 คนในช่วงชีวิตจะเท่ากับรายได้ตลอดชีพของเขา เราสามารถคำนวณผลผลิตในช่วงอายุต่างๆช่วงละ 5 ปี ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุ 65 ปี ได้ดังนี้

รูปที่ 4.2. แสดงผลผลิตรวมของบุคคลหนึ่งตลอดช่วงอายุ

รายได้ของประชาชนหนึ่งปีต่อคน = 24,615 บาท

อายุเฉลี่ยของคน = 70 ปี

ช่วงอายุสามารถหารรายได้ = 1,723,050 บาท

จากรูป

$A + B + C + D + E = 1,723,050$ บาท

$0 + (1/2 \times b_1 \times 13) + (25b_1) + (1/2 b_1 \times 20) + 0 = 1,723,050$ บาท

$b_1 = 41,519$ บาท

ตาราง 4.8 แสดงการลงทุนและผลได้ในช่วงอายุ 70 ปี

ช่วงอายุ	การลงทุน	ผลได้	ผลได้สุทธิ อัตราลด 12 %	ผลได้สุทธิ อัตราลด 10%
0-5	18,054	0	-18,054	-18,054
6-10	54,162	34,599	-9,930	-11,052
11-15	72,216	103,798	9,101	11,081
16-20	144,432	172,997	4,667	6,209
21-25	144,432	207,596	5,853	8,524
26-30	144,432	207,596	3,320	5,294
31-35	144,432	207,596	1,884	3,288
36-40	144,432	207,596	1,069	2,042
41-45	144,432	207,596	606	1,268
46-50	144,432	181,647	202	463
51-55	138,414	129,747	-26	-67
56-60	126,378	77,848	-85	-233
61-65	114,342	25,949	-88	-263
66-70	102,306	0	-57	-189
			-1,534	+8,312

ในช่วงอายุของคน 1 คน ของการมีชีวิต จะเห็นได้ว่าการลงทุนมากกว่าผลได้ที่ได้รับ โดยทำให้การลงทุนและผลได้อยู่ในรูปมูลค่าปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ย 12 % ผลคือการทำรัฐลงทุนให้คนเกิด 1 คนรัฐจะต้องขาดทุน 1,534.22 บาท จากการให้บริการวางแผนครอบครัวสามารถป้องกันการเกิดได้ 890 คน ซึ่งทำให้รัฐจะต้องลงทุน 1,365,455.80 บาทถ้ารัฐไม่สามารถป้องกันการเกิดได้ แต่การให้บริการกิจกรรมวางแผนครอบครัว ด้วยงบประมาณ 1,109,254.72 บาท ให้ผลตอบแทนคือการประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐ 1,365,455.00 บาท คิดเป็นอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน 1.23 เท่า แต่ถ้าในกรณีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า 12 % การดำเนินงานในกิจกรรมการวางแผนครอบครัวจะให้ผลตอบแทนในรูปของการประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐไม่คุ้มกับการลงทุน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ผลการประมาณค่าผลตอบแทนกิจกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

การคำนวณผลตอบแทนของกิจกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ใช้วิธีการคำนวณจำนวนป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนต่างๆ แล้วคิดเป็นเงินค่ารักษาพยาบาลที่จะประหยัดได้จากจำนวนป่วยที่ป้องกันได้

4.1.1 การคำนวณจำนวนป่วยโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

โดยใช้สูตร $L_i = N_i(d_{0i} - d_i)$

คำนวณจากข้อมูลการเจ็บป่วยตามตาราง 4.9 และตาราง 4.10 ข้อมูลประชากรของอำเภอนครหลวงตาม ตาราง 4.11 เพื่อหาจำนวนการเจ็บป่วยที่ป้องกันได้ตาม ตาราง 4.12

ตาราง 4.9 จำนวนผู้ป่วยและอัตราป่วยแต่ละโรค พ.ศ. 2525-2529

โรค/พ.ศ.	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
คอติบ	0	0	0	0	0	0
ไอกกรน	1	6	4	3	1	3
	(3.16)	(21.67)	(14.44)	(10.83)	(3.61)	(10.83)
บาดทะยัก	16	14	15	9	7	12
	(57.76)	(50.54)	(54.15)	(32.49)	(25.27)	(44.04)
โปลิโอ	0	0	0	0	0	0
หัด	192	324	423	228	134	260
	(693.14)	(1170.0)	(1527.0)	(823.10)	(483.75)	(939.4)

หมายเหตุ... (.....) หมายถึง อัตราป่วยของแต่ละโรค.

ตาราง 4.10 จำนวนผู้ป่วยและอัตราป่วยของแต่ละโรค พ.ศ. 2530-2534

โรค/พ.ศ.	2530	2531	2532	2533	2534	รวม
คอติบ	0	0	0	0	0	0
โอดกรน	0	0	0	0	0	0
บอดทะยัก	0	0	0	0	0	0
โปลิโอ	0	0	0	0	0	0
หัด	0	0	37	3	17	57
			(117.83)	(9.434)	(44.50)	

หมายเหตุ.. (...) หมายถึง อัตราป่วยของแต่ละโรค

ตาราง 4.11 จำนวนประชากรคาดหมายกลางปี อายุ 0-1 ปี ของอำเภอนครหลวง

พ.ศ.	จำนวนประชากร
2525	277
2526	277
2527	277
2528	277
2529	277
2530	284
2531	323
2532	314
2533	318
2534	382

ที่มา.. รายงานประจำปีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตาราง 4.12 จำนวนผู้ป่วยโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน พ.ศ.2530-2534

โรค/พ.ศ.	2530	2531	2532	2533	2534	รวม
คอตีบ	0	0	0	0	0	0
ไอกรน	3	4	4	4	4	19
บาดทะยัก	13	14	14	14	17	72
โปลิโอ	0	0	0	0	0	0
หัด	267	303	258	296	342	1,466

4.1.2 การคำนวณผลตอบแทนเป็นค่ารักษาพยาบาลที่ประหยัดได้

การคำนวณค่ารักษาพยาบาลที่ประหยัดได้ ต้องใช้ปัจจัยในการคำนวณคือ ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยจากผลการวิจัยโครงการวิจัยต้นทุนสถานบริการสาธารณสุขในชนบทปีงบประมาณ พ.ศ.2523 กองแผนงาน ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ผลการวิจัยได้ดังนี้

ต้นทุนค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอกเฉลี่ย 63 บาทต่อครั้ง

ต้นทุนค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยในของแผนกกุมารเฉลี่ย 171 บาทต่อวันต่อคน

ในการคำนวณผู้ป่วยโรคคอตีบ บาดทะยัก และโปลิโอ ต้องรักษาพยาบาลเป็นผู้ป่วยใน ส่วนผู้ป่วยโรคหัด และ ไอกรน จะต้องรักษาพยาบาลทั้งแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวนวันในการนอนรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลแต่ละโรคนั้น จากสถิติกรมการแพทย์มีรายงานเป็นทางการ ได้นำมาใช้คำนวณในการศึกษานี้ตามตาราง 4.13 ค่าวมเป็นค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อคนตามตาราง 4.14 และคำนวณค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยตามโรค ตาราง 4.15 ซึ่งเป็นราคา ณ.ปี 2523 จึงปรับให้เป็นค่ารักษาพยาบาล ณ.ราคาปีนั้นๆ ด้วยดัชนีราคาหมวดค่ารักษาพยาบาลดังตาราง 4.16 และได้ผลตอบแทนค่ารักษาพยาบาลที่ประหยัดได้ตามตาราง 4.17

ตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ยจำนวนวันในการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล

โรค	คอติบ	ไอกกรน	บาดทะยัก	โปลิโอ	หัด
ค่าเฉลี่ย	9	6	10	10	5

ที่มา.. รายงานสถิติกรมการแพทย์

ตาราง 4.14 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยต่อคน

โรค	ค่ารักษาพยาบาล(บาท)
คอติบ	1,539
ไอกกรน-ผู้ป่วยนอก	63
-ผู้ป่วยใน	1,026
บาดทะยัก	1,710
โปลิโอ	1,710
หัด -ผู้ป่วยนอก	63
-ผู้ป่วยใน	855

ศูนย์วิทยุรักษาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.15 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วย ไก่ชน หัดและบาดทะยัก

หน่วย: บาท
ราคา ณ.ปี 2523

โรค	ไก่ชน		หัด		บาดทะยัก	รวมค่า รักษา พยาบาล
	ผู้ป่วยนอก	ผู้ป่วยใน	ผู้ป่วยนอก	ผู้ป่วยใน		
2530	189	3,078	16,821	228,285	22,230	270,603
2531	252	4,104	19,089	259,065	23,940	306,450
2532	252	4,104	16,254	220,590	23,940	265,140
2533	252	4,104	18,648	253,080	23,940	300,024
2534	252	4,104	21,546	292,410	29,070	347,382
รวม	1,197	19,494	92,358	1,253,430	123,120	1,489,599

ตาราง 4.16 ดัชนีราคาของหมวดค่ารักษาพยาบาล

พ.ศ.	ดัชนีราคา	พ.ศ.	ดัชนีราคา
2523	100	2530	133.0
2524	110.2	2531	134.3
2526	117.3	2532	139.0
2527	121.0	2533	147.0
2528	125.1	2534	157.7
2529	130.9		

ตาราง 4.17 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วย ไก่กรน หัดและบาดทะยัก

หน่วย: บาท
ราคา ณ.ปี ปัจจุบัน

โรค	ไก่กรน		หัด		บาดทะยัก	รวมค่า รักษา พยาบาล
	ผู้ป่วยนอก	ผู้ป่วยใน	ผู้ป่วยนอก	ผู้ป่วยใน		
2530	251	4,094	22,372	303,619	29,565	359,901
2531	339	5,508	25,637	347,924	32,152	411,560
2532	350	5,700	22,593	306,620	33,277	368,540
2533	370	6,033	27,413	372,028	35,192	441,036
2534	397	6,472	33,978	461,131	45,844	547,822
รวม	1,707	27,807	131,993	1,791,322	176,030	2,128,859

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย